	<p style="text-align: center;">ФОРМУЛЯР</p>	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	<p style="text-align: center;">УЧЕБНА ПРОГРАМА</p>	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 1 от 12

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ПЛЕВЕН

ФАКУЛТЕТ “ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

СПЕЦИАЛНОСТ “МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ”

ОДОБРЯВАМ:

декан на ФОЗ

(Проф. д-р С. Янкуловска, дмн)

ВЛИЗА В СИЛА:

ОТ УЧЕБНАТА 2020/2021г.

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА С ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО

ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

“БАКАЛАВЪР”

СПЕЦИАЛНОСТ

“МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЯ И ЕРГОТЕРАПИЯ ”

ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

ПЛЕВЕН

2020

	<p style="text-align: center;">ФОРМУЛЯР</p>	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	<p style="text-align: center;">УЧЕБНА ПРОГРАМА</p>	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 2 от 12

По единни държавни изисквания - задължителна

По учебен план на МУ - Плевен - задължителна

Учебен семестър: Седми

Хорариум: 45 часа: 45 ч. лекции

Брой кредити: 4

Преподаватели:

- Доц. д-р Мариела Камбурова, Магистър по медицина, Магистър по здравен мениджмънт, Доктор по медицина. Ректорат 2, ст. 321 тел. 064 884-295.

1. АНОТАЦИЯ

Обучението по социална медицина има **за основна цел** да запознае студентите-бакалаври от специалност “Медицинска рехабилитация и ерготерапия” с основните понятия, процеси и тенденции в областта на съвременната социална медицина и да изгради трайни умения за самостоятелен анализ и оценка на общественото здраве. Обучението допринася съществено за развитие на познанията за обществото и механизмите на взаимодействие на индивидуалното здраве със социалните фактори. То осигурява овладяване на социално-медицинския подход за оценка на влиянието на социалните фактори върху индивидуалното, семейното и общественото здраве, който намира широко приложение при определяне на основните медико-социални потребности на индивидите и различните групи от населението. Така се подпомага развитието на уменията на медицинските рехабилитатори-ерготерапевти за индивидуализиране на грижите за всеки пациент, като се отчита уникалния контекст на конкретните социални фактори.

Учебното съдържание включва въведение в социалната медицина, запознаващо студентите с предмета и методологията на науката. Включени са още: Демографски подходи за оценка на общественото здраве; Заболяемостта като измерител на общественото здраве; Структура и функциониране на здравните системи; Здравна реформа и организация на здравеопазването в РБългария, Промоция на здравето –съдържание и подходи.

2. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

Обучението по социална медицина трябва да постигне следните резултати при студентите-бакалаври:

- Да познават същността на социалната медицина като наука и основните и приноси като единствена наука за общественото здраве;
- Да познават същността на социално-медицинския подход и възможностите за неговото приложение в процеса на осъществяване на дейностите по здравни грижи;
- Да познават основните механизми на взаимодействие между обществото и здравето;
- Да познават същността на понятието обществено здраве и основните видове измерители за неговата оценка;
- Да знаят основните принципи на организация и функциониране на здравните

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 3 от 12

системи и основните критерии за оценка на ефективността на съвременната здравна система;

- Да познават ключовите стратегии за постигане на основната социална цел на СЗО и правителствата – развитие на първична здравна помощ и промоция на здравето;
- Да знаят основната цел, принципи, задачи и законодателните основи на реформата на здравеопазването в РБългария;
- Да познават структурата, организацията и измерителите за оценка на дейността на основните подсистеми на здравната служба в РБългария;
- Да знаят основните цели, задачи, организация и функциониране на здравните заведения, оказващи медицинска и здравна помощ на женското и детско население.
- Да умеят да прилагат социално-медицинския подход и да съставят история на заболяването на индивидуални пациенти, с определяне влиянието на социалните фактори върху здравето и болестта и предлагане на подходящи мерки за медико-социална терапия, рехабилитация и профилактика;
- Да умеят самостоятелно да изчисляват и интерпретират демографските индикатори, индикаторите за заболяемост и болестност и за физическо развитие като оперативни измерители на популационното здраве;
- Да умеят самостоятелно въз основа на анализ на общественото здраве да определят здравните потребности на населението;
- Да умеят самостоятелно с помощта на подходящи измерители да оценяват дейността на лечебните заведения за първична здравна помощ и болнична помощ.
- Да познават същността на промоцията на здравето като основна стратегия за подобряване на индивидуалното и общественото здраве.
- Да притежават умения за планиране и осъществяване на програми за промоция на здравето на популационно ниво и за прилагане на методите на здравно възпитание на индивидуално ниво.

3. ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекции

4. МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ:

- лекционно изложение
- самостоятелни и групови практически задачи
- дискусии
- решаване на казуси
- анализ на готова статистическа информация

Лекционното изложение е основен метод за даване на нови знания по учебната дисциплина. Те се водят с целия курс студенти и се осигуряват от презентационни и други нагледни материали. Презентационните материали се представят чрез видеопроектори в лекционни зали или компютри в компютърен кабинет.

Съдържанието на лекциите е отворено и непрекъснато се актуализира, като се съобразява с развитието на социалната медицина и промоцията на здравето. С представения лекционен материал в обучението по социална медицина и промоция на здравето при

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 4 от 12

студентите-бакалаври по медицинска рехабилитация и ерготерапия се изгражда стабилна познавателна основа и практически умения за самостоятелен анализ и оценка на общественото здраве и методите на здравното възпитание и профилактиката на болестите. Важен резултат е и познаването на принципите на изграждане, функциониране и оценка на здравната система и нейните основни структурни елементи, което ще подпомогне правилното общуване с другите звена на здравната служба.

5. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МАТЕРИАЛ

№	ТЕМАТИЧЕН ПЛАН НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”	Часове
Социална медицина		
1.	Социалната медицина като наука – развитие, определение, предмет, задачи, методи. Здраве и болест. Социални фактори на здравето. Социално-медицински подход – същност и приложение.	3
2.	Социологията като наука – същност, историческо развитие. Емпирично социологическо изследване – същност, функции, етапи. Въпросникът при ЕСИ.	3
3.	Основни методи за събиране на първична социологическа информация - анкетен метод, интервю, наблюдение, документален метод – същност, предимства и недостатъци.	3
4.	Обществено здраве - определение и основни индикатори. Демографски показатели за статика. Възрастова структура. Медико-социални аспекти на демографското стареене.	3
5.	Медико-социални аспекти на раждаемостта - определения на основните понятия, тенденции в света и у нас.	3
6.	Медико-социални аспекти на общата смъртност - определения на основните понятия, тенденции в света и у нас.	3
7.	Медико-социални аспекти на детската смъртност и средната продължителност на предстоящия живот - определения на основните понятия, тенденции в света и у нас.	3
8.	Заболяемостта като измерител на общественото здраве. Основни понятия, методи и източници Заболяемост с временна нетрудоспособност. Епидемиология на социално-значимите заболявания. Рискови фактори – видове. Рискова констелация на българското население.	3
9.	Основни положения в дейността на главните подсистеми на здравната служба. Първична здравна помощ. Болнична помощ.	3
10.	Медико-социални проблеми и здравно обслужване на приоритетни групи от населението – детско здравеопазване, майчино здравеопазване, възрастни хора и лица с увреждания,.	3

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 5 от 12

Промоция на здравето		
11.	Промоция на здравето - същност. Позитивно здраве – определение и измерители. Възникване и развитие на концепцията за промоция на здравето. Отавска харта за промоция на здравето. Принципи и стратегии на промоцията на здравето.	3
12.	Социална политика, укрепваща здравето. Активизиране на общественото участие в здравните дейности – същност и етапи. Преориентиране на здравната служба към междусекторно сътрудничество и партньорство. Декларации на конференциите в Джакарта и Мексико	3
13.	Поддържаща здравето жизнена среда - основни компоненти, нива на взаимодействие със здравето. Декларация от Сундсвал. Проекти, насочени към реализиране на поддържаща здравето жизнена среда – Градове за здраве, Училища за здраве, Болници за здраве	3
14.	Формиране на практически умения за промоция на здравето. Здравословен начин на живот. Здравнозначими умения . Здравно поведение. Здравна култура. Мотивация на здравното поведение.	3
15.	Здравно възпитание - същност и модели. Принципи на здравно възпитание. Класически и съвременни методи и форми на здравно възпитание. Комплексни програми за промоция на здравето – същност, етапи, оценка, примери.	3
	ОБЩО ЛЕКЦИИ	45

6. ТЕЗИСИ НА ЛЕКЦИИТЕ ПО „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

- 1. Социалната медицина като наука - определение, предмет, задачи, методи. Понятие за здраве и болест. Социални фактори на здравето. Социално-медицински подход – същност и приложение. (3 ч. лекция).** Изясняват се възникването и развитието на социалната медицина като научна дисциплина, нейният предмет, структура, връзка с други дисциплини, задачи и методи. Определения за здраве и болест. Същност на социалните фактори. Класификация на социалните фактори на ниво обществено и индивидуално здраве. Изяснява се същността на социално-медицинския подход и етиопатогенетичните механизми на влияние на социалните фактори върху здравето и болестта. Дава се определение на понятията социална етиология, патогенеза, терапия, профилактика и рехабилитация. Разглежда се личността като специфична социологическа система и социалната история на заболяването.
- 2. Социологията като наука – същност, историческо развитие. Емпирично социологическо изследване – същност, функции, етапи. Въпросникът при ЕСИ. (3 ч. лекция).** Определение, предмет, цел и задачи на социологията като наука. Развитие и структура на социологията. Медицинска социология – определение, предмет, структура и функции. Приложения на медицинската социология в медицинската наука, образование, практика. Същност на емпиричното социологическо изследване (ЕСИ). Етапи на ЕСИ.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 6 от 12

Въпросникът като основен инструмент на ЕСИ – значение. Видове въпроси според мястото им във въпросника, формулировката на въпросите, формулировката на отговорите, предмета на изследване. Изисквания при съставяне на въпросника.

3. **Основни методи за събиране на първична социологическа информация - анкетен метод, интервю, наблюдение, документален метод – същност, предимства и недостатъци. (3 ч. лекция).** Анкетен метод – същност, разновидности, предимства и недостатъци на пряката индивидуална, пряката групова и пощенската анкета. Социометрия – същност, индивидуални и колективни социометрични показатели. Интервю – същност, разновидности, предимства и недостатъци на структурираното и свободното интервю. Изисквания при организацията и провеждането на социологическо интервю. Социологическо наблюдение – същност, разновидности, предимства и недостатъци на различните видове наблюдение, роли на наблюдателя. Документален метод – определение за документ, видове документи, особености на изучаването на документи.
4. **Обществено здраве - определение и основни индикатори. Демографски показатели за статика. Медико-социални аспекти на демографското стареене. (3 ч. лекция).** Определение на понятията обществено и групово здраве. Определение и основни характеристики на индикаторите за оценка на общественото здраве. Групи индикатори за оценка на общественото здраве и оценка на познавателната им стойност. Същност и класификация на демографските показатели. Демографски показатели за статика - брой и структура на населението по пол, възраст, местоживеене, образование. Класификации на възрастите според СЗО и за нуждите на здравеопазването. Възрастова структура на населението, подходи за определяне типа на възрастовата структура. Индекси за характеристика на възрастовата структура. Популационното застаряване на населението и неговите медико-социални последици през следващото столетие.
5. **Медико-социални аспекти на раждаемостта - определения на основните понятия, тенденции в света и у нас. (3 ч. лекция).** Определение на основните понятия – живородено дете, раждаемост, обща плодовитост, повъзrastова плодовитост, сумарна плодовитост, бруто и нето коефициент за възпроизводство. Тенденции на раждаемостта в света. Характеристика на раждаемостта в България.
6. **Медико-социални аспекти на общата смъртност - определения на основните понятия, тенденции в света и у нас. (3 ч. лекция).** Значение и валидност на данните за смъртността при оценка на нивото на общественото здраве. Определение на основните понятия – брутен показател за смъртност, повъзrastова смъртност, смъртност по причини, стандартизирани показатели за смъртност. Структура на причините за умирация в развити и развиващи се страни. Тенденции на общата смъртност по света. Характеристика на нивото и тенденциите на общата смъртност в България. Смъртност в активна възраст.
7. **Медико-социални аспекти на детската смъртност и на средната продължителност на предстоящия живот. (3 ч. лекция).** Детска смъртност - определение, общ показател за детска смъртност /обикновен и коригиран/, възрастово-специфични показатели, скали за оценка. Характеристика и тенденции на детската смъртност под 5-годишна възраст в отделните страни и региони, основни фактори. Сравнителна характеристика на структурата

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 7 от 12

на причините за умирация до 1-годишна възраст в развити и развиващи се страни. Детската смъртност в България - анализ на динамиката, структурата, териториалните различия и резерви за снижаването ѝ. Средна продължителност на предстоящия живот - определение, методика на изчисляване, тенденции по света и у нас. Нови измерители на продължителността на живот в добро здраве (HALE, DALE, QALE) – същност и тенденции.

8. Заболяемостта като измерител на общественото здраве. Заболяемост с временна нетрудоспособност. Епидемиология на социалнозначимите заболявания. Рискови фактори – видове. Рискова констелация на българското население. (3 ч. лекция).

Значение на заболяемостта като измерител на общественото здраве. Фактори и условия за изучаване и валидност на данните за заболяемостта. Основни понятия – заболяемост, периодна болестност, моментна болестност, айсберт на заболяемостта. Международна класификация на болестите - X ревизия. Източници и методи за изучаване на заболяемостта. Водещи причини за заболяемост и болестност в света. Динамика и структура на общата заболяемост и болестност в България. Заболяемост с временна нетрудоспособност - значение за оценката на здравето на трудоспособното население. Определение, методи за изучаване, показатели. Социално-значими заболявания – определение, критерии, структура на социално-значимите заболявания в България. Тенденции на заболяемостта в света – нововъзникващите епидемии и нерешените проблеми. Измерване тежестта на заболяванията – DALYs. Рискови фактори – определение, видове. Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот – поведенчески, психологически и социални. Основни поведенчески рискови фактори от рисковия профил на българското население: тютюнопушене, нерационално хранене, алкохолна злоупотреба, злоупотреба с наркотични вещества, хиподинамия, нерационален режим на труд и почивка, рисково сексуално поведение.

9. Основни положения в дейността на главните подсистеми на здравната служба. Първична здравна помощ. Болнична помощ (3 ч. лекция).

Концепция на СЗО за първичната здравна помощ според Декларацията от Алма Ата и опитът на развитите страни. Определение и същност на първичните здравни грижи. Основни характеристики, тенденции и трудности на реформата в първичната здравна помощ в България. Болнична помощ – потребности, мисия, цел и статут на болницата, видове болнични заведения, структура и функции на болницата, условия и ред за оказване на болнична помощ, пациентът в болницата. Оценка на дейността на стационара – количествени и качествени индикатори. Съвременни форми на рационално използване на легловия фонд. Основни насоки на реформата на болничната помощ в България. Клинични пътеки. Аcreditация на болничните заведения.

10. Медико-социални проблеми и здравно обслужване на приоритетни групи от населението – майчино здравеопазване, детско здравеопазване, възрастни хора и лица с увреждания. (3 ч. лекция).

Основни медико-социални проблеми във връзка с майчинството и здравето на жените. Организация на извънболничната и болнична акушеро-гинекологична помощ. Роля на медицинските специалисти в процеса на грижи за бременните и родилките. Значимост и същност на охраната на майчинството и детството. Основни медико-социални проблеми в различните периоди на детството. Организация на извънболничната и болнична педиатрична помощ. Функции на училищните здравни

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 8 от 12

кабинети. Задачи на общопрактикуващия лекар и медицинските специалисти в процеса на грижи за децата до 18-годишна възраст. Специфични проблеми при възрастни лица и организация на здравното обслужване. Основни медико-социални проблеми на лицата с увреждания.

11. **Промоция на здравето - същност. Позитивно здраве – определение и измерители. Възникване и развитие на концепцията за промоция на здравето. Отавска харта за промоция на здравето. Принципи и стратегии на промоцията на здравето. (3 ч. лекция)** Промоция на здравето като философска основа на движението за ново обществено здравеопазване. Континуум на здравето. Определение за позитивно здраве, измерители на позитивното здраве. Възникване на концепцията за промоция на здравето – определение на К. Уинслоу, 1923 г. Развитие на концепцията до 1970 г. Доклад на Марк Лалонд “Нова перспектива за здравето на канадците”, Европейски семинари по промоция на здравето. Отавска конференция по промоция на здравето – провеждане, приноси. Определение на промоция на здравето, стратегии, основни принципи. Теоретично и практическо развитие на концепцията за промоция на здравето след Отавската конференция. Бангкокската Харта по промоция на здравето в глобализацията се свят.
12. **Социална политика, укрепваща здравето. Активизиране на общественото участие в здравните дейности – същност и етапи. Преориентиране на здравната служба към междусекторно сътрудничество и партньорство. Декларации на конференциите в Джакарта и Мексико (3 ч. лекция)** Определение за социална политика. Роля на социалната политика като фактор на здравето на популациите. Втора международна конференция по промоция на здравето в Аделаида – провеждане, основни приноси. Основни моменти в Препоръките от Аделаида за социална политика, укрепваща здравето. Приноси на Международните конференции в Мексико и Бангкок по проблемите на социалната политика, укрепваща здравето. Законодателно уреждане на дейностите по промоция на здравето в общото и специфично здравно законодателство на РБългария. Организация на дейностите по промоция на здравето в България. Същност на засилването на общественото участие в здравните дейности. Етапи на процеса, основни дейности на всеки етап. Същност на процеса на преориентиране на здравните служби към междусекторно сътрудничество и партньорство, към комплексна профилактика на болестите и промоция на здравето. Предпоставки за възникване на партньорство, фази на развитие на партньорството. Декларации на Четвъртата и Петата международни конференции по промоция на здравето – насоки на партньорство и междусекторно сътрудничество.
13. **Поддържаща здравето жизнена среда - основни компоненти, нива на взаимодействие със здравето. Декларация от Сундсвал. Проекти, насочени към реализиране на поддържаща здравето жизнена среда – Градове за здраве, Училища за здраве, Болници за здраве (3 ч. лекция)** Понятие за жизнена среда, основни компоненти – физическа и социална среда. Нива на взаимодействие на жизнената среда със здравето – индивидуално, на ниво създадена от човека среда, на ниво на човешките общности, на ниво глобална екосистема. Промени в жизнената среда в резултат от дейността на човека и отражението им върху здравето, директни и индиректни механизми на въздействие. Трета Международна конференция по промоция на здравето от Сундсвал, Швеция – основни

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 9 от 12

приноси. Декларация от Сундсвал. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на укрепваща и поддържаща здравето жизнена среда. Проекти Градове за здраве, Училища за здраве, Болници за здраве, Работни места за здраве – възникване и развитие, основни цели, примери.

14. **Формиране на практически умения за промоция на здравето. Здравословен начин на живот. Здравнозначими умения. Здравно поведение. Здравна култура. Мотивация на здравното поведение. (3 ч. лекция)** Понятие за лично жизнено умение и здравнозначимо умение. Видове здравнозначими умения – индивидуални и обществени, системно осъществявани и инцидентно практикувани, насочени към човека и към жизнената среда. Взаимовръзка между различните видове здравнозначими умения. Здравословният начин на живот като траен поведенчески модел, благоприятстващ здравето. Критерии за здравословен начин на живот. Здравни убеждения и ценностна система – същност, елементи, формиране и роля при формиране здравното поведение на личността. Понятие за здравна култура, обективна и субективна здравна култура, измерения на субективната здравна култура, здравословният начин на живот като синтезиран израз на субективната здравна култура. Мотивация на здравното поведение – същност, видове, фактори. Видове мотиви на здравното поведение – от здравно-рационално естество, психо-физиологично естество, естетическо естество, социално-психологическо естество, икономическо естество, морално естество. Обсъжда се матрицата на Sheth и Frazier за поведенческа промяна.

15. **Здравно възпитание - същност и модели. Принципи на здравно възпитание. Класически и съвременни методи и форми на здравно възпитание. Комплексни програми за промоция на здравето – същност, етапи, оценка, примери. (3 ч. лекция)** Здравно възпитание – определение, цели и задачи. Модели на здравно възпитание – традиционен, на съпричастно здравно възпитание, промотивен модел – същност, фокус, познавателни резултати. Принципи на здравното възпитание. Класически и съвременни методи и форми на здравно възпитание, предимства и недостатъци. Комплексните програми за промоция на здравето като средство за постигане на индивидуална поведенческа промяна и подобряване на общественото здраве. Етапи на изготвяне и осъществяване на програмите – анализ на общността, диагноза на общността, определяне на таргетната група, планиране на дейностите, осъществяване на дейностите, консолидиране и постигане на устойчивост, оценка на резултатите. Примери за комплексни програми за промоция на здравето от практиката на Канада, САЩ, Австралия и Западна Европа.

7. МЕТОДИ ЗА КОНТРОЛ

Оценяване знанията на студентите се базира на предварително дефинирани критерии и се формира от **текущ контрол** и **заключителен контрол** с критерии за **формиране на крайна оценка**. В методите за контрол, като критерии за оценка на знанията се имат предвид:

- Пълнота на усвояване на учебния материал;
- Усвоена терминология;
- Аналитични умения и способности;

7.1. ЗАКЛЮЧИТЕЛЕН КОНТРОЛ:

Заключителният контрол предвижда провеждане на писмен изпит (ПИ) в сесията за

	<p style="text-align: center;">ФОРМУЛЯР</p>	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	<p style="text-align: center;">УЧЕБНА ПРОГРАМА</p>	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 10 от 12

седми семестър. По изключение, след съгласуване с декана на ФОЗ и преподавателя, заключителният контрол може да се проведе и в края на семестъра, но след приключване на всички предвидени занятия по дисциплината. Изпитът се провеждат по график, обявен от Учебен отдел при спазване реда и процедурите според Правилника на МУ – Плевен. Той се състои от изпитен тест с 30 въпроса и писмено разработване на един въпрос от конспекта. Изпитният тест е успешно издържан. Времето за решаване на теста е предварително дефинирано от преподавателите и най-често е до една минута за всеки отделен въпрос.

Оформянето на изпитната оценка (ИО) е въз основа на оценките от писмения изпит, която се формира по разработена скала, като за положителна (Среден 3.00) се приема оценка при минимално ниво от 60% верни отговори (18 верни отг.) на теста и при оценка най-малко Среден 3.00 на писмения въпрос.

7.2. ФОРМИРАНЕ НА КРАЙНА ОЦЕНКА:

Крайната оценка от изпита е средноаритметична от двете оценки на теста и разработения въпрос.

8. СИСТЕМА ЗА НАБИРАНЕ НА КРЕДИТИ:

Общ брой кредити: 4

Сумарната кредитна оценка се формира от:

- присъствие на лекции;
- самостоятелна подготовка за тестове;
- задължително решаване на задачи;
- подготовка за решаване на задачи;
- самостоятелна подготовка и полагане на семестриален изпит.

9. ИЗПИТЕН КОНСПЕКТ

1. Социалната медицина като наука - предмет, задачи, структура и методи.
2. Здраве и болест. Социални фактори на здравето - същност и класификация. Социално-медицински подход в дейността на здравния работник.
3. Социологията като наука. Емпирично социологическо изследване. Въпросникът при ЕСИ.
4. Основни методи за събиране на първична социологическа информация - анкетен метод, интервю, наблюдение, документален метод – същност, предимства и недостатъци.
5. Обществено здраве - определение, основни показатели и характеристика на познавателната им стойност.
6. Демографски показатели за статика. Възрастова структура на населението. Медико-социални аспекти на застаряването на населението.
7. Медико-социални аспекти на раждаемостта - основни понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводството на населението.
8. Тенденции на раждаемостта в България и другите региони и страни.
9. Медико-социални аспекти на общата смъртност - основни понятия, оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност.
10. Тенденции на общата смъртност в отделните страни и региони. Тенденции на общата смъртността в България. Смъртност в активна възраст. Тенденции на смъртността от социално-значими заболявания.
11. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия.

	<p style="text-align: center;">ФОРМУЛЯР</p>	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	<p style="text-align: center;">УЧЕБНА ПРОГРАМА</p>	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 11 от 12

тия, скали за оценка.

12. Тенденции на детската смъртност и на смъртността до 5-г. в различните страни и региони. Тенденции на детската смъртност в България.
13. Средна продължителност на предстоящия живот - определение, таблици за смъртност. Тенденции и медико-социални проблеми на СППЖ в света и в България.
14. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - определение на основните понятия. Източници и методи за изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите (МКБ) - значение, принципи на изграждане, структура на X ревизия на МКБ.
15. Структура и динамика на общата заболяемост и болестност в България. Тенденции на заболяемостта в света. Измерване на тежестта на заболяванията – DALYs.
16. Заболяемост с временна нетрудоспособност (ЗВН) - определение, подходи за изучаване, показатели за оценка.
17. Социалнозначими заболявания - критерии и съдържание на понятието. Рискови фактори - класификация.
18. Рискови фактори и рискова констелация на българското население.
19. Здравна система и здравна служба – основни дефиниции. Основни положения в дейността на главните подсистеми на здравната служба. Първична здравна помощ - концепцията на СЗО. Първичната здравна помощ в България.
20. Болнична помощ - мисия, цел и статут на болницата. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Пациентът в болницата.
21. Условия и ред за оказване на болнична помощ. Взаимоотношения на болницата с НЗОК и РЗОК. Показатели за оценка на дейността на стационара. Рационално използване на легловия фонд.
22. Медико-социални проблеми на майчинството и здраве на жените. Организация на акушеро-гинекологичната помощ. Национална приоритетна програма за майчино здравеопазване.
23. Медико-социални проблеми на детството. Организация на педиатричната помощ. Национална приоритетна програма за детско здравеопазване.
24. Медико-социални проблеми при възрастни лица.
25. Медико-социални проблеми на лицата с увреждания.
26. Промоция на здравето – същност и възникване. Отавска харта за промоция на здравето. Теоретично и практическо развитие на концепцията.
27. Социална политика, укрепваща здравето. Препоръки от Аделаида. Законодателни предпоставки за промоция на здравето.
28. Жизнена среда, укрепваща здравето – основни компоненти, нива на взаимодействие със здравето. Декларация от Сундсвал. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Градове за здраве.
29. Проекти на СЗО, насочени към реализиране на жизнена среда, укрепваща здравето. Училища за здраве. Болници за здраве, Укрепващи здравето работни места.
30. Активизиране на общественото участие в здравните дейности – същност и етапи. Преориентиране на здравните служби към междусекторно сътрудничество и партньорство.
31. Формиране на практически умения за промоция на здравето. Здравнозначими умения - същност, видове. Здравословен начин на живот – същност и критерии.
32. Рискови фактори, свързани със стила и начина на живот. Основни поведенчески рискови фактори от рисковата констелация на българското население.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	УЧЕБНА ПРОГРАМА	Дата: 10.07.2013 г.
		Страница 12 от 12

33. Здравна култура. Здравно поведение. Мотивация на здравното поведение – същност, видове мотивация, фактори на здравната мотивация. Видове мотиви на здравното поведение.
34. Здравно възпитание – същност, модели и принципи.
35. Класически и съвременни методи и форми на здравно възпитание. Приложения на здравното възпитание в извънболничната помощ.

10. СПИСЪК НА ПРЕПОРЪЧВАНАТА ЛИТЕРАТУРА:

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Издателски център МУ-Плевен.
2. Лекционен материал

11. АВТОР НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Доц. д-р Мариела Камбурова, дм